

Základná škola, Školská 295, 049 32 Štítnik

Ahojte, deti! Dobrý deň, rodičia!

Nástup dieťaťa do školy je pre celú rodinu významným vývinovým medzníkom v živote ich dieťaťa. Vstup do školy predpokladá zodpovedný prístup nielen na strane budúceho prváčika ale aj rodičov, ktorí by mali prejavovať dostatok láskavého, chápaného a pomáhajúceho prístupu ku dieťaťu. Škola kladie na dieťa zvýšené nároky - musí sa podriaďovať školskému poriadku, vykonávať činnosti, ktoré podliehajú spoločenskej kontrole, mení sa doterajší režim dňa (skoré vstávanie, plnenie školských povinností). Významné zmeny nastávajú aj v socializácii žiaka - dieťa sa musí začleniť do nového kolektívu, naučiť sa rešpektovať jeho mienku. V tomto období postupne nastávajú aj zmeny v osobnosti, v rozvoji poznávacích procesov, citov a vôle. Dieťa vstupom do školy získava novú rolu. Jej nadobudnutie je automatické, časovo určené a spoločensky ritualizované.

Školská spôsobilosť znamená súhrn psychických, fyzických a sociálnych schopností, ktoré dieťaťu umožňujú stať sa žiakom a sú predpokladom absolvovania výchovno-vzdelávacieho programu základnej školy.

Povinná školská dochádzka začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť.

Prejavy dieťaťa zrelého na vstup do školy:

- správne vyslovuje jednotlivé hlásky,
- dokáže rozpoznať prvú a poslednú hlásku v slove,
- spontánne rozpráva o všetkom, čo sa okolo neho deje,
- používa gramaticky správne vety,
- vie naspamäť detské básničky a pesničky,
- vie zopakovať obsah krátkej rozprávky,
- dokončí stanovenú úlohu a nenechá sa vyrušiť inými zrakovými alebo sluchovými podnetmi,
- vydrží pri hre alebo inej činnosti 15 - 20 minút,
- je schopné vysvetliť základné jednoduché zákonitosti, vzťah príčiny a následku,
- orientuje sa v priestore - vie, kde je hore, dole, vpredu, vzadu, vpravo, vľavo,
- rozlišuje pojmy malý, veľký, hrubý, tenký, krátky, dlhý,
- orientuje sa v čase - včera, dnes, zajtra,
- vie odhadnúť množstvo - veľa, málo, rovnako,

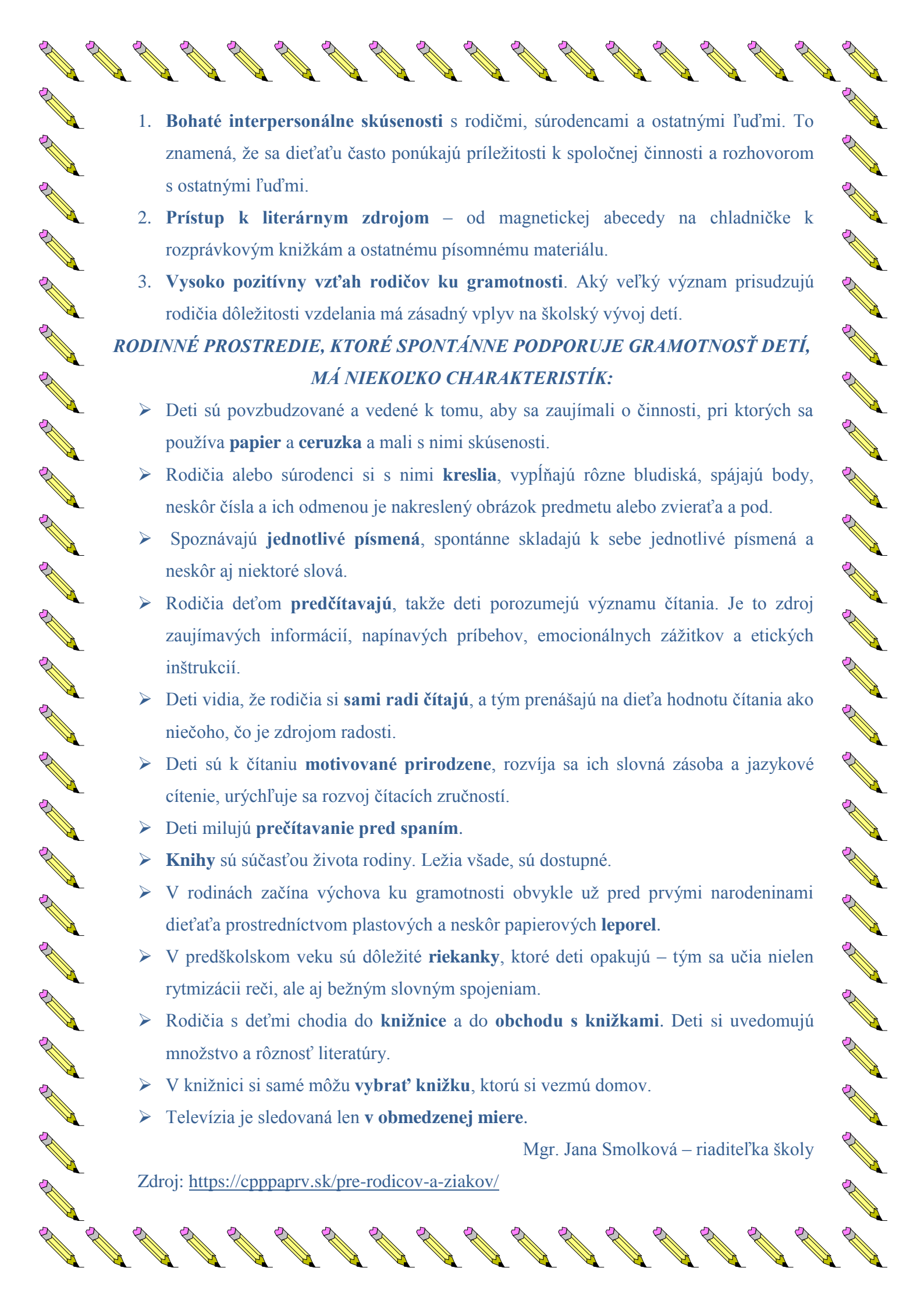
-
- správne drží ceruzku a nevyvíja na ňu príliš silný tlak,
 - kreslí pevné a neroztrase­né línie, dokáže obkresliť jednoduché figúry,
 - nakreslí postavu so všetkými základnými znakmi,
 - vystrihne jednoduchý tvar podľa predkreslenej čiary,
 - pozná základné farby - červená, oranžová, žltá, zelená, modrá ...,
 - zvyká si na nové prostredie a osoby bez väčších problémov,
 - má potrebu stretávať sa s inými deťmi, nebojí sa,
 - nie je agresívne a spory dokáže riešiť väčšinou bez hádky a bitky,
 - ovláda základy slušného správania - vie pozdraviť, odzdraviť ...,
 - je schopné samostatne sa obliecť, obuť, pozapínať si gombíky a zaviazať šnúrky na topánke,
 - má vypestované základné hygienické návyky.

Prejavy dieťaťa nezrelého na vstup do školy:

- má chudobný slovník, nevie pomenovať známe veci na obrázku,
- robí chyby vo výslovnosti, nerado odpovedá na otázky,
- nedokáže dokončiť stanovenú úlohu, odbieha od práce, je hravé,
- nepochopí inštrukciu k úlohe, ktorej riešenie vyžaduje logické myslenie,
- má problémy naučiť sa básničky, pesničky, zložitejšiu pamäťovú úlohu nepochopí,
- neorientuje sa v priestore - nevie, kde je hore, dole, vpredu, vzadu, vpravo, vľavo,
- neorientuje sa v čase - včera, dnes, zajtra,
- nerozlišuje pojmy malý, veľký, hrubý, tenký, krátky, dlhý,
- nevie odhadnúť množstvo - veľa, málo, rovnako,
- odmieta kresliť, kresba je jednoduchá, roztrase­ná, s nápadnými nesúmernosťami, prílišným tlakom ceruzy na papier,
- je nesmelé pri kontakte s inými deťmi alebo dospelými osobami,
- odmieta rozprávať, je plačlivé,
- v novom prostredí je mimoriadne bojazlivé,
- nerešpektuje požiadavky iných, robí iba to, čo samo chce, rozpráva bez dovo­lenia, koná impulzívne a je citovo labilné.

Aké podmienky v rodine ovplyvňujú úspešnosť detí v škole?

Preukázalo sa, že najdôležitejšou podporou pre gramotnosť dieťaťa v rodine sú tri okolnosti:

-
1. **Bohaté interpersonálne skúsenosti** s rodičmi, súrodencami a ostatnými ľuďmi. To znamená, že sa dieťaťu často ponúkajú príležitosti k spoločnej činnosti a rozhovorom s ostatnými ľuďmi.
 2. **Prístup k literárnym zdrojom** – od magnetickej abecedy na chladničke k rozprávkovým knižkám a ostatnému písomnému materiálu.
 3. **Vysoko pozitívny vzťah rodičov ku gramotnosti.** Aký veľký význam prisudzujú rodičia dôležitosti vzdelania má zásadný vplyv na školský vývoj detí.

***RODINNÉ PROSTREDIE, KTORÉ SPONTÁNNE PODPORUJE GRAMOTNOSŤ DETÍ,
MÁ NIEKOĽKO CHARAKTERISTÍK:***

- Deti sú povzbudzované a vedené k tomu, aby sa zaujímali o činnosti, pri ktorých sa používa **papier** a **ceruzka** a mali s nimi skúsenosti.
- Rodičia alebo súrodenci si s nimi **kreslia**, vyplňajú rôzne bludiská, spájajú body, neskôr čísla a ich odmenou je nakreslený obrázok predmetu alebo zvierat'a a pod.
- Spoznávajú **jednotlivé písmená**, spontánne skladajú k sebe jednotlivé písmená a neskôr aj niektoré slová.
- Rodičia deťom **predčítavajú**, takže deti porozumejú významu čítania. Je to zdroj zaujímavých informácií, napínavých príbehov, emocionálnych zážitkov a etických inštrukcií.
- Deti vidia, že rodičia si **sami radi čítajú**, a tým prenášajú na dieťa hodnotu čítania ako niečoho, čo je zdrojom radosti.
- Deti sú k čítaniu **motivované prirodzene**, rozvíja sa ich slovná zásoba a jazykové cítenie, urýchľuje sa rozvoj čítacích zručností.
- Deti milujú **prečítavanie pred spaním**.
- **Knihy** sú súčasťou života rodiny. Ležia všade, sú dostupné.
- V rodinách začína výchova ku gramotnosti obvykle už pred prvými narodeninami dieťaťa prostredníctvom plastových a neskôr papierových **leporel**.
- V predškolskom veku sú dôležité **riekanky**, ktoré deti opakujú – tým sa učia nielen rytmizácii reči, ale aj bežným slovným spojeniam.
- Rodičia s deťmi chodia do **knižnice** a do **obchodu s knižkami**. Deti si uvedomujú množstvo a rôznosť literatúry.
- V knižnici si samé môžu **vybrať knižku**, ktorú si vezmú domov.
- Televízia je sledovaná len **v obmedzenej miere**.

Mgr. Jana Smolková – riaditeľka školy

Zdroj: <https://cpppaprav.sk/pre-rodicov-a-ziakov/>